

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n mukaisesta ilmoituksesta / Autio Mika Eino Antero Tmi**TOIMINNANHARJOITTAJA**

Autio Mika Eino Antero Tmi

Y-tunnus 1816244-6

Yhteyshenkilö: Mika Autio, puh. 0500227025

mika.autio@kotinet.com**ELÄINSUOJA JA SEN SIJAINTI**

Ilmoituksen mukainen toiminta sijaitsee Kärsämäellä kiinteistöllä Kangas RN:o (317-403-27-30), osoitteessa Kiviperäntie 15, 86710 Kärsämäki. Tilan sijainti tasokoordinaattijärjestelmässä (ETRS-TM35FIN) on P=7092016 I=458670.

ILMOITUSVELVOLLISUUDEN PERUSTE JA TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Toiminta on ilmoituksenvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n 1 momentin sekä liitteen 4 kohdan 5 a) perusteella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ilmoituksen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 ja 4 momenttien mukaan. Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka on päätöksellään 18.12.2024 § 69 delegoinut ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusasioiden ratkaisuvallan viranhaltijalleen ympäristötarkastajalle. Kärsämäen kunnan osalta ympäristötarkastajana toimii Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja.

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus jätettiin 29.12.2025 ja sitä täydennettiin 30.12.2025.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Tilalla on Kärsämäen kunnan ympäristötarkastajan myöntämä ympäristölupa maitotilan toiminnalle vuodelta 2015 (§ 20, 22.7.2015).

ALUEEN KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tilakeskus sijaitsee Kärsämäen Sydänmaan kylässä maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella noin 20 km Kärsämäen keskustasta itään. Alueella ei ole voimassa olevia osa-, yleis- tai asemakaavoja. Tilakeskus ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä tiedossa ole suojelu- tai muita rajoitteita. Tilan pellot eivät sijoitu luokitelluille pohjavesialueille. Tilakeskuksen etäisyys lähimpään vesistöön, Luomajokeen, on noin 300 m. Noin 300 m päässä eläinsuojan laajennusosasta lounaaseen, hakijan omistamalla kiinteistöllä Heinälä (RN:o 317-403-27-31), sijaitsee kivikautinen löytöpaikka "Viitala Pihapelto" (1000013810).

ILMOITUKSEN SISÄLTÖ

Ilmoitusaineisto sisältää seuraavat asiakirjat:

- Eläinsuojan ilmoituslomake
- Lomake 6045 a eläinsuojataulukot
- Eläinsuojien pohja- ja leikkauspiirustukset
- Lietesäiliön pohja- ja leikkauspiirustus
- Sijaintikartta ja naapuriluettelo
- Asemapiirros tilakeskuksesta
- Etäsäiliön sijaintikartta
- Lomake 6045 b vähimmäisetaisyydestä poikkeaminen
- Voimassa oleva ympäristölupa vuodelta 2015

KUVAUS TOIMINNASTA

Tilalla on voimassa oleva ympäristölupa enintään 75 lypsylehmälle, 51 hiehalle ja 25 alle 6 kk ikäiselle vasikalle. Toiminnanharjoittaja kasvattaa lypsykarjatilansa toimintaa ja laajentaa nykyistä lypsylehmanavettaa, jolloin eläinmäärä kasvaa 75 lypsylehmästä 126 lypsävään. Lisäksi rakennetaan kylmäpihatto, jossa on paikat 24 umpilehmälle ja 24 hiehalle (19–24 kk). Vasikat ja alle 19 kk ikäiset hiehot jäävät vanhaan navettaan, jossa on tilat 36 vasikalle (alle 6 kk), 25 hiehalle (6–12 kk) ja 32 hiehalle (12–19 kk). Muutoksen jälkeen tilan eläinmäärä tulee olemaan 267 kpl ja eläinyksiköiksi muutettuna 1990,2 ey.

Samalla haetaan lupaa rakentaa 1500 m³ etälietesäiliö osoitteeseen Sydänmaantie 693, 86710 Kärämäki. Tilalla on ennestään lietesäiliötilavuutta 5050 m³. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 165,27 ha.

Asutus eläinsuojan vaikutusalueella

Tila sijaitsee Kärämäkisessä kylämaisemassa, jossa lähialueella on useita asuinrakennuksia. Tilakeskuksesta noin 250 metrin etäisyydellä sijaitsevat asuinkiinteistöt Havula (317-403-27-8), Viitala (317-403-155-0) ja Wanha Kyllönen (317-403-18-47). Eläinsuojan vaikutusalueella sijaitsee yksi lypsykarjatali kiinteistöllä Teerikangas (317-403-18-17), jonka eläinsuoja sijaitsee noin 490 metrin päässä laajennuksesta.

Navettarakennuksen laajennusosaa ja uudisrakennusta lähimpänä sijaitsee tilakeskuksen länsipuolella kiinteistön Viitala (RN:o 317-403-155-0) asuinrakennus. Etäisyys asuinrakennuksesta laajennusosaan on asemapiirroksen ja karttatarkastelun mukaan noin 150 m, uudisrakennukseen noin 200 m ja olemassa olevaan lietesäiliöön noin 125 m.

Tilakeskuksen pohjoispuolella sijaitsevan naapurikiinteistön Havula (317-403-27-8) asuinrakennuksesta etäisyys laajennusosaan on noin 215 m, uudisrakennukseen noin 260 m ja olemassa olevaan hiehonavettaan noin 115 m.

Tilakeskuksen koillispuolella sijaitsevan naapurikiinteistön Wanha Kyllönen (317-403-18-47) asuinrakennuksesta etäisyys laajennusosaan on noin 200 m, uudisrakennukseen noin 230 m ja olemassa olevaan hiehonavettaan noin 130 m.

Vesien- ja luonnonsuojelun kannalta häiriölle alttiit kohteet

Eläinsuoja ja sen toiminnot eivät sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Tilakeskuksen etäisyys lähimpään vesistöön, Luomajokeen, on noin 350 m. Luomajoki laskee Kärämäenjoen kautta Pyhäjokeen ja alue kuuluu Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueeseen. Sekä Luomajoen, että Kärämäenjoen ekologinen tila on tyydyttävä. Pyhäjoen ala- ja keskiosan ekologinen tila on hyvä. Eläinsuoja tai sen toiminnot eivät sijaitse tulva-alueella. Lauttanevan Natura 2000- ja suojelualue sijaitsee noin 3,7 km päässä luoteen suunnassa.

Lannan käsittely ja varastointi

Lanta käsitellään tilalla lietelantana ja kuivalantana. Ilmoituksen mukaan lietelannalla on 126 lypsylehmää, 32 hiehoa (12–24 kk) ja 15 vasikkaa (6–12 kk). Lietelantaa syntyy eläimistä noin 3590 m³ vuodessa. Laskennallisesti tarvittava lietelantatilavuus eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet, säilörehun puristeneste ja lietesäiliöihin kertyvät sadevedet huomioiden on noin 4800 m³. Lypsylehmillä, umpilehmillä ja tiineillä hiehoilla sekä yli 6 kk ikäisillä hiehoilla on mahdollisuus laiduntaa kesäaikaan 4 kk, mikä vähentää lietesäiliöihin kertyvän lietteen määrää enintään noin 1200 m³. Laidunnusta ei kuitenkaan huomioida varastointivelvoitteen normilaskennassa, mutta se pienentää käytännön täyttöastetta.

Tilalla on jo olemassa kaksi lietesäiliötä eläinsuojan yhteydessä (2400 m³ ja 1500 m³) sekä yksi 1000 m³ etäsäiliö noin 300 metrin päässä tilakeskuksesta. Lisäksi lannan varastointitilavuuteen lasketaan eläinsuojan yhteydessä oleva 150 m³ lietekaivo. Kaikissa lietesäiliöissä katteena on kelluva kate. Tilakeskuksen lietesäiliöt täytetään alakautta ja etäsäiliö yläkautta. Tilalla on lietteen varastointitilavuutta olemassa olevissa lietesäiliöissä yhteensä 5050 m³, mikä on riittävä suhteessa eläinmäärään.

Ilmoitusmenettelyn yhteydessä haetaan lupaa 1500 m³ etälietesäiliön rakentamiseen hakijan omistamalle kiinteistölle osoitteeseen Sydänmaantie 693, 86710 Kärämäki. Etälietesäiliön etäisyys tilakeskuksesta on noin 2 km ja etäisyys lähimpään naapuriin on 344 m. Säiliö katetaan kelluvalla katteella. Lietesäiliön ja häiriintyvän kohteen välissä on metsää, joka vähentää hajuhaittaa merkittävästi. Jos Kärämäelle toteutuu biokaasulaitos, niin etäsäiliötä ei rakenneta ollenkaan, koska silloin liete menee yhteissäiliöön biokaasulaitoksen jälkeen.

Ilmoituksen mukaan kuivalannalla on 24 umpilehmää, 24 hiehoa (12–24 kk), 10 vasikkaa (6–12 kk) sekä 36 alle 6 kk ikäistä vasikkaa, joista syntyy laskennallisesti kuivalantaa 1325 m³ vuodessa. Pilaantuneet rehut kompostoidaan lantalaan ja niiden määrä on noin 5 tonnia vuodessa (noin 6–8 m³). Yhteensä kuivalantalatilavuutta tarvitaan noin 1330 m³.

Kylmäpihatossa on kestokuivikepohja, jonka tilavuus on rakennuspiirustusten mukaan 280 m³. Kuivikepohja poistetaan koneellisesti työntämällä pihaton päädyssä sijaitsevaan lantalaan, joka on katettu, siinä on kiinteät seinät hajuhaittojen vähentämiseksi ja sen varastointitilavuus on ilmoituksen mukaan 540 m³.

Lypsynavetassa on kestokuivikepohja poikivilla tai vasta poikineilla lehmillä. Kestokuivikepohjan tilavuus on 107 m³. Hiehonavetassa on osa nuorkarjasta kestokuivikepohjalla. Kestokuivikepohjan tilavuus on 24 m³. Hiehonavetan yhteydessä on 250 m³ kuivalantala, jonka sadevedet johdetaan viereiseen lietesäiliöön.

Kestokuivikepohjat tyhjennetään keväällä ja syksyllä, jolloin kuivalanta ajetaan suoraan pellolle. Kun huomioidaan kuivikepohjien tilavuudet lannan varastointitilavuutena ja kuivikepohjien tyhjentäminen kahdesti vuodessa suoraan pellolle, tilan kuivalantalatilavuutta on yhteensä 1612 m³ (2*280 m³ + 540 m³ + 2*107 m³ + 2*24 m³ + 250 m³). Tilan kuivalantalatilavuus on riittävä suhteessa eläinmäärään.

Suunnitelma lannan hyödyntämisestä

Tällä hetkellä kaikki tilalla syntyvä lanta hyödynnetään peltojen lannoituksessa. Tulevaisuudessa voi olla mahdollista, että lantaa menee biokaasulaitokselle, mikäli Kärämäelle sellainen tulee.

Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 165,27 ha, josta omistuksessa

olevaa peltoa on 159,06 ha ja vuokrapeltoa 6,21 ha. Peltoa ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella.

Laskennallisesti luvan mukaista eläinmäärää vastaan tulee olla peltopinta-alaa vähintään 140,19 ha, joten peltopinta-alaa on riittävästi suhteessa eläinmäärään.

Eläinsuojan jäte- ja hulevesien käsittely

Eläinsuojien pesuvedet ja maitohuoneen jätevedet johdetaan lietesäiliöön.

Säilörehua varastoidaan rehusiiloissa esikuivattuna 2419 t/a, josta ei normaaliolosuhteissa synny puristenesteitä. Rehusiilojen laatoilta sadevedet ja puristenesteet johdetaan erilliseen umpikaivoon, josta ne pumpataan lietesäiliöön.

Navettarakennuksissa muodostuu wc-vesiä vuodessa noin 3 m³, jotka johdetaan umpisäiliöön ja tyhjennetään jäteyrityksen toimesta kahdesti vuodessa.

Katoilta tuleva puhdas sadevesi johdetaan vesirännien avulla pois eläinsuojan välittömästä läheisyydestä ja imeytetään maaperään.

Eläinten laidunnus ja jaloittelutarha

Ilmoituksen mukaan lypsylehmillä, umpilehmillä ja tiineillä hiehoilla sekä yli 6 kk ikäisillä hiehoilla on mahdollisuus laiduntaa kesäaikaan 0–4 kk. Laidunnusaikana eläimet eivät ole öisin sisällä. Hakemuksen mukaan eläinsuojien yhteydessä ei ole jaloittelualueita.

Tiedot syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta

Jätelaji	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely, säilytys ja jatkotoimituspaikka
Tavanomaiset jätteet		
Sekajäte	1 000	Vestia
Maatalouden muovit	1 000	Vestia
Vaaralliset jätteet		
Jäteöljyt	300 litraa	Fortum noutaa
Muut öljyiset jätteet	20	Vestia hyötyjäteasema
Akut ja paristot	15	Vestia hyötyjäteasema
Loisteputket		Ei loisteputkia käytössä
Pilaantuneet rehut	5 000	Kompostoidaan lantalaan ja levitetään pelloille
Rautaromu	500	Kyläseuran metallinkeräys

Vaarallisten jätteiden varastointitila on lukittava, katettu ja tiivispohjainen. Vaaralliset jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn vähintään kerran vuodessa.

Kuolleet eläimet säilytetään laatalla enintään 2 vrk noutoon asti, Honkajoki noutaa

mahdollisimman pian.

Polttoaine- ja öljysäiliöt sekä muiden käytettävien aineiden ja kemikaalien kulutus sekä varastointi

Tilalla on kaksi polttoainesäiliötä, joiden tilavuudet ovat 3 m³ ja 2 m³ ja ne on sijoitettu betonilaatalle. 3 m³ säiliö on 2-vaippainen ja 2 m³ säiliö on 1-vaippainen. Erillistä valuma-allasta ei ole. Molemmat säiliöt on varustettu lukituksella, ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella. Säiliöt on tarkastettu paloviranomaisen toimesta vuonna 2023.

Tilan konehallissa säilytetään muita öljytuotteita, esim. traktorin öljyä. Konehallissa on betonilattia, ei viemäriä ja tarvittaessa käytetään imeytysturvetta. Öljytuotteiden kertavarastointimäärä on enintään 400 litraa ja vuosikulutus enintään 300 litraa.

Rehunsäilöntäaineita säilytetään kuormalavojen päällä myyntipakkauksissa ja niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 10 m³. Lannoitteita säilytetään kuormalavojen päällä, pressun alla ja niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 60 tonnia. Kasvinsuojeluaineet ostetaan suoraan käyttöön ja niitä säilytetään lukitussa huoneessa valuma-altaassa. Kasvinsuojeluaineiden vuosikulutus on enintään 50 litraa.

Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet ja desinfiointiaineet säilytetään navetan varastossa myyntipakkauksissa. Pesuaineiden kertavarastointimäärä on enintään 200 litraa ja vuosikulutus 500 litraa. Desinfiointiaineiden vuosikulutus ja kertavarastointimäärä on enintään 20 litraa.

Eläinten lääkkeitä säilytetään navetan lääkekaapissa lukkojen takana. Niiden kertavarastointimäärä on enintään 1 litra ja vuosikulutus enintään 3 litraa.

Tiedot maatilan vedenhankinnasta ja liikennejärjestelyistä

Tilan vesi tulee kunnan vesijohtoverkostosta. Vedenkulutus on noin 15 m³/vrk. Maitoauto käy joka toinen päivä, ostorehuja tulee noin 2 kk välein, teuraseläimiä lähtee noin 2 kk välein ja välitysvasikoita lähtee noin joka toinen viikko. Lietettä ajetaan kolme kertaa kesässä peltovetykseen. Kuivalantaa ajetaan kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin. Säilörehua ajetaan neljä kertaa kasvukauden aikana. Lietteen levitykset ja rehunajot tehdään arkipäivisin kello 6–22.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Tilalla on käytössä seosrehuruokinta. Navetoissa on luonnollinen ilmanvaihto ja lypsylehmillä on myös viilennys puhaltimet. Tällä hetkellä lypsyn hoitaa yksi lypsyrobotti, investoinnin jälkeen lypsyn hoitaa kaksi lypsyrobottia.

Kestokuivikepohjat tyhjennetään keväällä ja syksyllä, kuivalanta ajetaan suoraan pellolle, jolloin sitä ei varastoida tilakeskuksessa. Lietettä levitetään keväällä noin 30 % viikolla 20, kesällä lietettä levitetään rehunteon jälkeen viikolla 26, noin 50 % ja syksyllä lietettä levitetään viikolla 38 noin 20 %. Kaikki lietteet mullataan kiekkomultaimella. Kuivalanta kynnetään peltoon levityksen jälkeen.

Tilan rehut korjataan omilla koneilla laakasiiloihin. Ensimmäinen rehusato korjataan noin viikolla 25, umpisäilörehu korjataan noin viikolla 29, toinen rehusato korjataan noin viikolla 31 ja Kolmatta rehusatoa korjataan tarpeen mukaan vuodesta riippuen noin viikolla 36. Lietteen levitykset ja rehunajot tehdään arkipäivisin kello 6–22.

Tilalla on käytössä hakelämmitys. Tilalle asennettiin aurinkopaneelit 2023 syksyllä. Tilalla

on käytössä lämmön talteenotto maidon jäähdytyksessä.

Lypsynavetassa on lelyn ritilän puhdistus robotti, joka tiputtaa lannan ritilältä kuiluun, kuilusta liete valuu lietesäiliöön. Vanhassa navetassa on käytössä lantaraapat ritiläpalkin alla. Lantaraappa kuljettaa lannan päätykuiluun, josta liete valuu lietesäiliöön. Tulevassa kylmäpihatossa tulee olemaan kuivalanta ja se poistetaan koneellisesti työntämällä lantalaan. Kylmäpihaton yhteyteen tuleva lantala on katettu ja siinä on kiinteät seinät hajuhaittojen vähentämiseksi.

Tila on sitoutunut valion hiiliviljely ohjelmaan. Kaikki viimeisen kymmenen vuoden sisällä tehdyt salaojitukset ovat olleet säätosalaojituksia, joilla pyritään hallitsemaan valumavesiä. Vanhempia salaojia huuhdellaan tarvittaessa niiden toiminnan varmistamiseksi.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa

Riskejä pyritään ehkäisemään pitämällä koneet ja laitteet hyvässä kunnossa ja huolehtimalla yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä tuotantotiloissa, mikä vähentää tulipalon ja loukkaantumisten riskiä.

Tilalla on automaattinen sähkögeneraattori sähkökatkojen varalle. Tuotantorakennuksessa on palohälytyn järjestelmä sekä alkusammutuskalustoa. Navetalla on varavesisäiliö veden jakelun häiriötilanteita varten. Tilalla on kameravalvonta.

Liete- ja öljysäiliöiden kunto tarkastetaan säännöllisesti. Tilalla on olemassa pelastus- ja varautumissuunnitelma.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön sekä tiedot toiminnan tarkkailusta

Lannan levityksestä aiheutuu hetkellisesti hajuhaittaa. Ravinnepäästöjä pyritään ehkäisemään pitämällä pellot hyvässä kasvukunnossa ja hyödyntämällä täsmäviljelytekniikoita lannoituksen tarkkuuteen. Tila on sitoutunut Valion hiiliviljelyohjelmaan.

Lietesäiliöiden kunto tarkastetaan vuosittain lietteen levityksen yhteydessä, kun säiliöt ovat hetken tyhjänä. Polttoainesäiliöiden kuntoa ja toimivuutta tarkkaillaan niiden käytön yhteydessä ja paloviranomainen tekee säännöllisesti tarkastukset säiliöille. Tilalla on imeytysturvetta öljyvahinkojen varalle. Öljyä säilytetään vain ehjissä ja tiiviissä niihin tarkoitetuissa varastointipaikoissa.

Vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen

Toiminnanharjoittaja hakee lupaa poiketa vähimmäisetäisyydestä. Hakija perustelee laajennusosan sijoittamista sillä, että kiinteistöllä ei ole vaihtoehtoisia paikkoja. Nykyistä navettaa ei pysty toiminnallisesti järkevästi laajentamaan muihin suuntiin, koska toisessa päässä on tankkihuone ja toimistotilat. Tilakeskuksen liikennejärjestelyt ja muut rakennukset on sijoitettu niin ettei laajennus osaa ja kylmäpihattoa saa muuten järkevästi sijoitettua. Laajennusosa sijoittuu nykyisen navetan jatkoksi. Laajennusosan lähimmästä nurkasta lähimpään häiriintyvään kohteeseen tulee matkaa 150 m. Uudisrakennus sijoittuu nykyisen eläinsuojan ja sen toimintojen taakse, jolloin se jää lähimpiin häiriintyviin kohteisiin nähden suojaisempaan paikkaan. Uudisrakennuksen etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen on 200 m.

Hajuhaittoja lietesäiliöstä pyritään vähentämään kelluvalla katteella. Lietesäiliö täytetään

nestepinnan alapuolelta, joka vähentää hajuhaittoja huomattavasti. Liete mullataan peltoon kiekko multaimella hajuhaittojen vähentämiseksi. Kuivalanta mullataan peltoon kyntämällä heti levityksen jälkeen, mikä vähentää hajuhaittoja merkittävästi. Kylmäpihaton yhteyteen tulevassa lantalassa on kiinteät seinät ja katto, mikä vähentää hajuhaittoja ja muutenkin kuivalantalan hajuhaitat ovat pienemmät kuin lietelannan.

Lähimmän häiriintyvän kohteen ja tilakeskuksen välissä on 60 m leveä metsäkaista, joka ehkäisee hyvin hajun leviämistä. Tilan toiminta on vakiintunutta ja laajennus ei juurikaan muuta tilannetta muuten kuin tilan toiminnan kannalta. Tila sijaitsee maatalousvaltaisella alueella, eikä toiminnasta ole aiemmin koitunut haittaa naapureille eikä naapurit ole valittaneet tilan toiminnasta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Nähtävillä olo ja kuuleminen

Hakemuksesta on kuulutettu Haapajärven kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 8.1.-16.2.2026, jolloin asiakirjat on pidetty nähtävillä Haapajärven kaupungin verkkosivuilla. Kuulemiskirjeet on lähetetty tilakeskuksen ja etälietesäiliön naapurikiinteistöjen omistajille (600 m säteellä) ja näin ollen varattu muistutusmahdollisuus ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Muistutukset

Hakemuksesta esitettiin yksi huomautus. Huomautuksen esittivät naapuritilan Viitala (RN:o 317-403-155-0) asukkaat seuraavasti:

"Emme vastusta vähimmäisetaisyydestä poikkeamista. Asumme noin 130 metrin etäisyydellä Kankaan tilan (317-403-27-30) nykyisestä, olemassa olevasta lietealtaasta. Kankaan tilan nykyinen navetta sijaitsee noin 170 m päässä asuinrakennuksestamme. Navettaan suunniteltu lisäosa tulee olemaan noin 140 m päässä asuinrakennuksestamme. Suunniteltuun navettaan ja umpilehmä/hiehonavettaan tulee lisää eläimiä ja kuitenkin kaikkea nautalietettä ei varastoida yksistään nykyisessä, olemassa olevassa lietealtaassa. Mahdollinen hajuhaitta ei lisäännä eläinmäärän suhteessa.

Lietelanta aiheuttaa hajuhaittaa käytännössä vain, kun sitä käsitellään (sekoitetaan altaassa, pumpataan lietekärryyn, levitetään peltoon). Muina aikoina navetasta ja eläimistä kuumana kesäpäivänä saattaa huomata vienon eläinten hajun. Lietelannan peltoon levittäminen on luonnollista, lietelanta on erinomainen tapa kierrättää pellon alun perin rehukasveihin luovuttamia ravinteita. Kankaan tilalla levitys tehdään nykyaikaisella ja asianmukaisella kalustolla peltoon mullaten. Maaseutukylissä lietteen levitys peltoon on kesäaikana normaalia toimintaa.

Pihamme sijaitsee Kankaan navettoihin nähden lounaassa, vallitsevien ilmavirtausten yläpuolella. Esimerkiksi perhejuhlien yhteydessä, maatilalla on herkillä korvalla kuunneltu toivomustamme ja levitys on siirretty tapahtuman jälkeen tehtäväksi."

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomainen totesi 16.2.2026 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

"Terveydensuojelulain mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja

järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Tähän liittyen toiminnanharjoittajan on syytä huomioida mm toiminnan synnyttämät ajoittaiset haju- ja meluhaitat, huolehtia haittaeläinten torjunnasta ja kuolleiden eläinten asianmukaisesta varastoinnista ja hävittämisestä sekä ehkäistä toiminnassaan kemikaalien, jätteiden ja lannan haitallisia vaikutuksia maaperään tai toimintansa vaikutusalueella sijaitsevien pohjavesialueiden, vedenottamoiden sekä mahdollisten yksityisten talousvesikaivojen/-lähteiden vedenlaatuun.

Ilmoituksen mukaan tilakeskus tai lantavarastot ja lannan levitykseen käytettävät pellot eivät sijoitu pohjavesialueelle. Muistutetaan, että mikäli esimerkiksi lannan levitykseen tai laidunnukseen käytettävien peltöjen läheisyydessä on yksityisiä talousvesikaivoja tai lähteitä, on vedenlaadun turvaamiseksi myös niiden ympärille jätettävä riittävä suojavaähyke.

Tilakeskuksessa käytettävä vesi tulee kunnan vesijohtoverkostosta. Talousveden osalta on syytä huomioida varautuminen erityistilanteisiin esimerkiksi talousveden saastumisen tai sähkökatkon aikana siten, että tilan toiminta voidaan turvata. Tässä on syytä huomioida sekä lypsyjärjestelmien ja maitotankin sekä -huoneen peseminen sekä eläinten juomaveden saanti.

Lähistöllä ei ole terveydensuojeluviranomaisen tiedossa olevia uimapaikkoja, joihin eläinsuojan toiminta voisi vaikuttaa.

Tilakeskus sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle haja-asutusalueelle, missä eläinsuojatoiminta on vakiintunutta. Vähimmäisetaisyydestä poikkeamista on perusteltu ilmoituksessa/hakemuksessa. Poikkeamishakemusta käsiteltäessä tulee kiinnittää huomiota kasvavan eläinmäärän myötä lisääntyvän lannan varastointiin, käsittelyyn ja hyödyntämiseen siten, ettei haju tai mikrobit aiheuta asunnossa tai muussa oleskelutilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Haittaeläimiä tulee torjua maito- ja rehuhygieniaan ja yleiseen viihtyvyyteen aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Eläinsuojan ja sen ympäristön yleisestä siisteydestä huolehtiminen ehkäisee osaltaan tuhoeläin-, karpäs- ja hajuhaittoja. Tuhoeläinten pääsy eläintiloihin tulee pyrkiä estämään.

Eläinten terveys ja hyvinvointi ovat vuorovaikutuksessa ihmisten terveyden kanssa. Toimintaan liittyvät eläinterveysriskit on suositeltavaa ottaa huomioon jo suunnittelutyön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa huomioimalla tautisuojaus. Esimerkiksi kulkureittien suunnittelulla voidaan vaikuttaa tilan sekä sisäiseen että ulkoiseen tautisuojaukseen. Rehujen, lannankuljetusten, henkilö- ja eläinliikenteen ja työkoneiden reitit tulisi suunnitella niin, että likaiset ja puhtaat reitit eivät risteä. Kulkureittien suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon myös tilalta toiselle kiertävien eläinkuljetusautojen ja raatokeräilyn mahdollisesti muodostama tautiriski.”

Lupa- ja valvontavirasto totesi 19.2.2026 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

”Nykyiselle toiminnalle on myönnetty 22.7.2015 ympäristönsuojelulain mukainen lupa. Laajennusosan lähimmästä nurkasta lähimpään häiriintyvään kohteeseen tulee matkaa 150 metriä. Rakennettava uusi etäsäiliö sijoittuu noin 2 km päähän tilakeskuksesta,

sijaintikoordinaatit 7093394 – 457217 (ETRS-TM35FIN). Laajennuksen jälkeen eläinmäärät kasvaisivat 75:stä 150:een (lypsylehmät/umpilehmät), 34:stä 56:een (hiehot 12-24 kk), lehmävasikat 17:stä 25:een (6–12 kk) ja lehmävasikat 25:stä 36:een (< 6 kk).

Eläinyksikkömäärä kasvaisi laajennuksen jälkeen 1046,3 ey:stä 1990,2 ey:een.

Nykyinen eläinsuoja sijoittuu noin 175 etäisyydellä lähimmästä naapurista. Laajennuksen jälkeen eläinsuoja sijoittuisi 150 metrin etäisyydelle naapurista. Uusi hiehopihatto sijoittuisi 180 m etäisyydelle lähimmästä naapurista. Rakennettava uusi etäsäiliö sijoittuu noin 2 km päähän tilakeskuksesta, sijaintikoordinaatit 7093394 –457217 (ETRS-TM35FIN).

Eläinsuojasta noin 300 m lounaaseen sijaitsee hakijan omistama kiinteistö Rno 317-403-27-31, jossa sijaitsee kivikautinen ”Viitala Pihapelto” (1000013810), sijaintikoordinaatit 7091780 – 458345 (ETRS-TM35FIN). Oulun museo- ja tiedekeskus toteaa lausunnossaan 18.02.2026 (OUKA/2473/12.03.03.05/2026), että hankkeella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Eläinsuojan laajennusosat

Valtioneuvoston asetuksesta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019, 3 §) todetaan, että eläinsuojan laajennusosa ja lannan varastointitilan laajennusosa voidaan sijoittaa poiketen 2 §:n 1–3 momentissa säädetystä vähimmäisetäisyydestä, jos laajennusosaa ei voida sijoittaa kiinteistöllä muulle soveltuvalla vähimmäisetäisyyden täyttävälle paikalle ja vähimmäisetäisyydestä poikkeamisesta ei käytettävät hajun leviämistä vähentävät toimenpiteet ja tekniikat sekä paikalliset olosuhteet huomioiden aiheudu huomattava hajuhaittaa häiriintyvässä kohteessa.

Hakijan mukaan kiinteistöllä ei ole vaihtoehtoisia paikkoja eläinsuojan laajennusosan sijoittamiselle ja perustelee vähimmäisetäisyydestä poikkeamista seuraavasti:

- Nykyistä navettaa ei pysty laajentamaan muihin suuntiin, koska toisessa päässä on tankkihuone ja toimistotilat ja navettaa ei saisi toiminnallisesti järkevästi laajennettua muihin suuntiin. Tilakeskuksen liikennejärjestelyt ja muut rakennukset on sijoitettu niin, ettei laajennusosaa ja kylmäpihattoa saa muuten järkevästi sijoitettua.
- Laajennusosa sijoittuu nykyisen navetan jatkoksi. Laajennusosan lähimmästä nurkasta lähimpään häiriintyvään kohteeseen tulee matkaa 150 metriä. Nykyisestä eläinsuojasta etäisyys on 185 m.
- Hajuhaittoja lietesäiliöstä pyritään vähentämään kelluvalla katteella ja lietesäiliö täytetään nestepinnan alapuolelta, joka vähentää hajuhaittoja
- Kylmäpihaston yhteyteen tulevassa lantalassa on kiinteät seinät ja katto, joka vähentää hajuhaittoja
- lähimmän häiriintyvän kohteen ja tilakeskuksen välissä on 60 metriä leveä metsäkaista, joka ehkäisee hajun leviämistä.

- olemassa olevien lietesäiliöiden hajuhaittoja vähennetään kattamalla säiliöt kelluvalla katteella

Lupa- ja valvontavirasto toteaa valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liitteen 1 perusteella seuraavaa. Hakijan tulee tarkastella ja perustella, voidaanko hankkeessa käyttää edellä mainitun asetuksen liitteessä 1 esitettyjä parempia tekniikoita. Käytettäessä lietelantalaloissa kelluvaa tai telttamaista katetta tai kattoa ja seinää sekä käytettävää lantakanavien jäähdytystä, etäisyysvaatimus olisi 200 m ja jos lietelantalassa on tiivis kate, esimerkiksi betonikansi, olisi etäisyysvaatimus 150 m.”

Lupa- ja valvontavirasto pyysi Oulun museo- ja tiedekeskuksen lausuntoa koskien kivikautista löytöpaikkaa ”Viitala Pihapelto” (1000013810), joka sijaitsee hakijan omistamalla kiinteistöllä Heinälä (RN:o 317-403-27-31) noin 300 m eläinsuojan laajennusosasta lounaaseen.

Oulun museo- ja tiedekeskus totesi 18.2.2026 lausunnossaan seuraavaa:

”Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskuksen lausuntoa Mika Aution eläinsuojan laajennushankkeesta. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Laajennuksen jälkeen eläinmäärä kasvaa 75 lypsylehmästä 125 lypsävään. Lisäksi rakennetaan kylmäpihatto. Eläinsuojan laajennusosasta noin 300 metriä lounaaseen sijaitsee kivikautinen löytöpaikka Viitala Pihapelto (1000013810).

Hankkeella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön ja hanke voidaan toteuttaa suunnitellusti.

Museo muistuttaa, että muinaismuistolain (295/63) mukaan myös ennestään tuntemattomat muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja. Muinaismuistolain 14 §:n ja 16§ mukaan, jos työn aikana tavataan kiinteä muinaisjäännös tai muinaisesine, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalla heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia Oulun museo- ja tiedekeskuksen tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi).”

Hakijan vastine

Hakija esitti Lupa- ja valvontaviraston lausuntoon vastineen 22.2.2026:

”Tilakeskukseen ei rakenneta uutta lietesäiliötä, joten tilalla varastoitavan lietteen määrä ei myöskään kasva.

Lietesäiliöiden kattaminen ei ole teknillisistä ja taloudellisista syistä mahdollista toteuttaa. Olemassa olevia lietesäiliöitä ei ole rakennettu kestämään betonikannen painoa, joten tilalle pitäisi rakentaa uudet säiliöt, jotka kestävät betonikannen painon, mutta se ei ole mitenkään järkevää tai mahdollista toteuttaa, koska täysin uutta vastaava ja toimiva säiliö jouduttaisiin purkamaan.

Olemassa olevan navetan lietekuilujen pohjassa on olemassa jäähdytys putkisto, joka otetaan laajennuksen jälkeen käyttöön, laajennusosan lietekuiluihin asennetaan myös putkistot, joten lietteen jäähdytys on mahdollista toteuttaa tilalla.”

Päätös

Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja hyväksyy tällä päätöksellä Mika Aution ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisen ilmoituksen nykyisen maitotilan laajentamisesta kiinteistöllä Kangas RN:o (317–403–27–30) ja etälietesäiliön sijoittamisen ilmoituksen mukaisesti.

Toiminnassa on noudatettava muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa 138/2019), sekä valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta eli ns. "Nitraattiasetusta" (VNa 1250/2014).

Toimintaa on harjoitettava siten kuin ilmoituksessa on esitetty, seuraavia lupamääräyksiä noudattaen:

Määräys 1. Tilalla voidaan pitää enintään 150 lypsylehmää, 56 hiehoa (12–24 kk), 25 lehmävasikkaa (6–12 kk) ja 36 vasikkaa (alle 6 kk) (yhteensä 1990,2 ey). Eläinmäärää ja ikäjakaumaa voidaan tilojen sallimissa puitteissa muuttaa edellyttäen, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia. Rakennettava eläinsuojan laajennus ja kylmäpihatto on sijoitettava asemapiirustuksen mukaisesti.

Määräys 2. Tilalla tulee olla käytössä lannanvarastointitilaa 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Kun huomioidaan kertyvä lietelanta, eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet, säilörehun puristenesteet ja sadeveden kertyminen avonaisiin lietesäiliöihin, tilalla tulee olla käytettävissä lietesäiliötilavuutta yhteensä vähintään 4800 m³. Kuivalantaa varten tilalla tulee olla käytettävissä kuivalantalatilavuutta vähintään 1330 m³. Lantalatilavuudessa huomioidaan kuivikepohjien tilavuudet lannan varastointitilavuutena. Lantaa voidaan myös luovuttaa sellaiselle hyödyntäjälle, jolla on ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen nojalla mahdollisuus lannan vastaanottoon, tai luovuttaa toiselle tilalle varastoitavaksi valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 eli ns. "Nitraattiasetuksen" mukaisesti.

Määräys 3. Eläinsuojan ja lannan varastointitilojen pohjarakenteiden on oltava vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4), jottei aiheudu vuotoja pinta- tai pohjavesiin. Eläinsuojan katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Määräys 4. Lannan kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä karissut tai valunut lanta pois. Lantavarastot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto. Havaitut puutteet on korjattava välittömästi. Jos vuotoja tai likaantumista sattuu, alue on siistittävä. Lietesäiliöt tulee kattaa vähintään kelluvalla katteella. Kelluvaksi katteeksi käyvät esimerkiksi turve, kevytsora (leca-sora) tai kelluvat levykannet. Mikäli kelluvana katteena käytetään turvetta, turvekerroksen paksuuden tulee olla vähintään 10 cm. Lietesäiliöt on tarvittaessa suojattava tuulelta niin, että kate pysyy jatkuvasti koko lietepinnalla. Lietesäiliöt sekä hiehonavetan yhteydessä oleva vanha kuivalantala tulee tarvittaessa kattaa kiinteällä katteella tai peitteellä, jos niistä aiheutuu hajuhaittaa ja hajusta tehdään valitus. Valvontaviranomainen arvioi kattamistarpeen valituksen tai valvontakäynnin perusteella.

Määräys 5. Lannan peltolevitystä varten tulee ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle olla peltopinta-alaa jatkuvasti vähintään 140,19 ha. Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa

valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja metsätaloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Asetuksella on säädetty mm. lannan levittämisen kieltoajasta, lannoitettavan pellon muokkauksesta, suojaetäisyyksistä ja ilmoitusvelvollisuudesta kuivalannan varastoinnista aumassa poikkeustilanteessa.

Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Kuljetuksen yhteydessä on pidettävä huolta, että lannan kuljetukseen käytettävät väylät pysyvät siisteinä ja kuljetusta tulee pyrkiä välttämään yöaikaan. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että urakoitsijat tai lannanluovutus sopimuksien mukaiset lannan vastaanottajat ovat tietoisia lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Määräys 6: Kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on käsiteltävä ja varastoitava katetussa ja tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

Määräys 7: Polttonestesäiliöiden olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointia varten. Polttonestesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Polttonestesäiliöiden tulee olla varustettuja ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteella tai vastaavilla laitteilla. Säiliöiden laitteet tulee lukita tankkausten väliaikoina ja säiliöt tulee pitää hyvässä kunnossa. Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten vuotojen imeyttämistä varten.

Määräys 8: Koneita ja laitteita tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Öljyvahinkojen varalta alueelle on varattava imeytysainetta. Mahdollisesta öljyonnettomuudesta on ilmoitettava Jokilaaksojen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljyllä likaantunut maa ja imeytysaine sekä muut öljyiset jätteet toimitetaan vaarallisten jätteiden vastaanottoluvan saaneeseen paikkaan.

Määräys 9. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Vaaralliset jätteet on toimitettava luvalliselle vastaanottajalle vähintään kerran vuodessa. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet, mukaan lukien muovijätteet, on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden välivarastointi kiinteistöllä on järjestettävä siten, että jättejakeet ovat suljetuissa tiloissa tai astioissa suojassa sääolosuhteilta ja eläimiltä. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on asianmukainen lupa jätteen käsittelyyn. Jätteiden polttaminen on kielletty. Jätteiden käsittelyssä ja hyödyntämisessä on noudatettava voimassa olevia Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

Määräys 10. Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla. Kuolleiden eläinten säilytystilojen desinfioinnista on huolehdittava.

Määräys 11. Toiminnassa syntyvät sosiaalityötilojen WC-vedet tulee johtaa asianmukaiseen käsittelyjärjestelmään ja toimittaa jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi. Mikäli lietettä käytetään peltolannoitteena, se on stabiloitava.

Määräys 12. Ilmoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin

soveltuvan tekniikan käyttöönottoon, mikäli se vähentää toiminnasta ympäristöön kohdistuvan kuormituksen määrää ja vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

Määräys 13. Eläinsuojien sekä lantavarastojen rakenteiden tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta ainakin seuraavista asioista:

- a. eläinten määrä;
- b. toiminnassa muodostuva lannan määrä;
- c. käytettävissä oleva peltoala (ha), uudet ja muuttuneet peltoalat ja sopimukset;
- d. ympäristöluvanvaraiseen laitokseen toimitettujen ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi) ja toimituksen ajankohdat;
- e. tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä (jätelaji, määrä ja toimituspaikka)

Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Määräys 14. Toiminnan laajentuessa tai muuttuessa oleellisesti on siitä ilmoitettava Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutoksen tapahtumista. Olennainen muutos voi olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen, eläinten määrässä tapahtuva muutos tai ympäristön pilaantumisriskiin vaikuttava muutos. Mikäli toiminta muuttuu tai laajenee, on toiminnalle tarvittaessa tehtävä uusi ilmoitus tai haettava ympäristölupa. Myös toiminnan lopettamisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli tilan eläinyksikkömäärä nousee yli 3000, tulee toiminnalle hakea ympäristölupa valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Määräys 15. Mikäli eläinsuojan yhteyteen tullaan myöhemmin perustamaan jaloittelutarha, tulee se varustaa reunoilla ja jätevesien keräyskaivolla. Eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva jaloittelutarha on sijoitettava vähintään 100 metrin etäisyydelle lähimmästä hajusta häiriintyvistä kohteesta. Suunnitelma jaloittelutarhan rakenteista ja sen jätevesien käsittelystä tulee toimittaa lupaviranomaisen hyväksyttäväksi vähintään kolme kuukautta ennen hankkeen toteuttamista.

Määräys 16. Laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alaan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat eivät saa aiheuttaa epäsiisteyttä, tai haju- ja terveyshaittaa. Eläimiä ei saa laiduntaa alle 50 metrin etäisyydellä vesistöistä tai talousvesikaivosta.

Luvan myöntämisen perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset arvioidaan kokonaisuudessaan hakemuksen ja siitä saatujen muistutusten ja lausuntojen perusteella. Hakemuksesta annetut lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä.

Toiminta sijoittuu alueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Tilakeskukseen on suunniteltu nykyisen eläinsuojan laajennus, joka sijoittuu 150 metrin etäisyydelle ja uusi eläinsuoja, joka sijoittuu noin 200 metrin etäisyydelle lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta. Asetuksen 138/2019 Liitteen 1 mukaan eläinyksikkömäärän ollessa 1990,2 vähimmäisetäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen ei ilmoituksen mukaisilla hajupäästöjä vähentävillä tekniikoilla täyty. Säädetystä

vähimmäisetaisyydestä voidaan kuitenkin poiketa asetuksen 138/2019 3 § mukaisesti. Päätöksen vähimmäisetaisyyksistä poikkeamisesta sekä sijoituspaikan hyväksymisestä tekee ilmoituksen käsittelevä viranomainen.

Lupaviranomainen katsoo, että vähimmäisetaisyydestä voidaan poiketa, sillä laajennusosan ja uudisrakennuksen sijoittaminen suunnitelluille paikoille on perusteltua ja käytetyt hajupäästötekniikat on arvioitu ja perusteltu. Lietesäiliöiden hajuhaittoja pyritään vähentämään kattamalla säiliöt kelluvalla katteella ja ottamalla lietekanavien jäähdytys käyttöön lypsynavetassa ja sen laajennusosassa. Paikalliset olosuhteet huomioiden muutos ei huomattavasti lisää hajuhaittoja lähimmässä häiriintyvässä kohteessa. Naapurit on kuultu asianmukaisesti hakemusvaiheessa, jolloin lähin naapuri on antanut perustellun suostumuksen hankkeelle ja toiminnan kasvattamiselle. Naapurin näkemykset on huomioitu lupamääräyksiä annettaessa. Naapurin myönteinen kanta tukee johtopäätöstä siitä, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta räsitusta.

Mika Autiolla on eläinsuojalle voimassa oleva ympäristölupa, jonka käsittelyssä nykyisen eläinsuojan sijoituspaikan ympäristövaikutukset on arvioitu ja sijoituspaikka hyväksytty. Lupaviranomainen katsoo, että eläinsuojatoiminta ilmoituksessa esitetyllä paikalla haetussa laajuudessa annettuja lupamääräyksiä noudattaen täyttää laissa säädetyt ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta räsitusta, kun otetaan huomioon toiminnan laatu, sijoituspaikka ja tämän päätöksen määräykset.

Etälietesäiliön sijoittaminen ilmoituksen mukaisesti voidaan hyväksyä, koska säiliön etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen täyttää lainsäädännön vaatimukset, eikä arvioinnissa ole ilmennyt seikkoja, jotka edellyttäisivät tiukempia määräyksiä tai estäisivät säiliön sijoittamisen ilmoituksen mukaisesti. Säiliön sijainti, rakenneratkaisut ja suunniteltu käyttö huomioiden toiminnasta ei arvioida aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa tai kohtuutonta räsitusta naapurustolle.

Noudattamalla ns. "Eläinsuoja-asetusta" (138/2019) ja "Nitraattiasetusta" (1250/2014) sekä tässä päätöksessä annettuja lannanlevitykseen ja kemikaalien käsittelyyn liittyviä määräyksiä, voidaan välttää merkittävät haitat vesistöille ja muulle ympäristölle.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1: Ilmoitus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti. Eläinten ikäjakaumakohtaiset määrät saattavat vaihdella kulloisenkin tuotantotilanteen mukaisesti sekä eläinaineksen uusimisen yhteydessä. Toimintaa tulee harjoittaa päätöksen perusteena olevien eläinten yhteenlasketun eläinyksikkömäärän puitteissa siten, että tuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yllä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. (YSL 52, 115 a §)

Määräys 2: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Lietelannan varastointitilavuudessa on otettu huomioon eläinsuojan pesuvedet, puristenesteet ja avonaisiin lietesäiliöihin kertyvä sadevesi. Tilan toimintaan varatut lantavarastot riittävät ilmoitetulle eläinmäärälle. Laidunkaudella syntyvän lannan ja virtsan jääminen laitumelle pienentää varastoitavan lietteen määrää, eikä riskiä

varastointitilavuuden ylittymisestä arvioida olevan. Riittävällä varastointitilavuudella estetään lannan ja virtsan joutuminen käsittelemättömänä ympäristöön. (YSL 7-8, 16–17, 52 §, VNa 1250/2014 5 §)

Määräys 3–4: Määräykset lantavarastojen kattamisesta, eläin- ja varastointitilojen rakenteellisista vaatimuksista, käytöstä ja tarkkailusta on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Alueelle kerääntyvien vesien johtamisesta ei saa aiheutua haittaa muille kiinteistöille eikä ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa. (YSL 7-8, 16–17, 52, 58, 66, 140 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 4 §, VNa 1250/2014 7 §, VL 5. luku 7–8 §)

Määräys 5: Eläinmäärään perustuva lannan levitysalan tarve lasketaan valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ilmoittajan käytettävissä oleva peltopinta-ala riittää lannan levitykseen. Lietteen levityksessä tulee huomioida levittämislle asetetut rajoitteet sekä häiriintyvät kohteet. (NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 5 §, VNa 1250/2014 10 §)

Määräys 6: Määräyksellä kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä estetään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon valmistajien käyttöturvallisuusohjeet. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 12–13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 7 §, VNa 1250/2014 7 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätahuoltomääräykset)

Määräys 7–8: Polttoaineen varastoinnista ja käsittelystä, sekä työkalujen huollosta ja onnettomuuksiin varautumisesta on annettu määräyksiä maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 16–17, 49, 52 §)

Määräys 9: Jätteen haltijaa koskevat yleiset velvollisuudet noudattaa jätelain etusijajärjestystä, selvilläolovelvollisuutta sekä jätahuollon huolehtimisvelvollisuuksia. Jätteiden ohjaamisella hyötykäyttöön tai loppusijoitukseen, sekä varastoinnin siisteydestä ja jätteiden asianmukaisesta käsittelystä huolehtimalla ehkäistään kiinteistön roskaantumista, sekä ympäristöön kohdistuvaa haittaa. (YSL 6-8, 16–17, 52, 58 §, JL 8, 12–17, 72–73 §, VNa 978/2021 33 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätahuoltomääräykset)

Määräys 10: Kuolleiden eläinten varastointia ja käsittelyä koskeva määräys on annettu maaperän ja pohjavesien pilaantumisen sekä terveyshaittojen estämiseksi. Kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämällä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täyttyminen ja estetään eläintautien leviäminen. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 8 §)

Määräys 11: Käymäläjätevesien asianmukainen käsittely vähentää vesien rehevöitymistä ja ulosteperäisten bakteerien leviämistä. Tilan oma umpisäiliöliete voidaan hyödyntää tilalla peltolannoitteena, kunhan liete käsitellään hygieeniseltä laadultaan haitattomaksi kalkkistabiloimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. (YSL 154-155 §, VNa 978/2021 12 §, MMa 964/2023 7 §)

Määräys 12–13: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja hyödynnettävä toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Kirjanpitoa ja raportoitavia seurantatietoja koskeva määräys on

tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. (YSL 6, 8 §, YSA 15 a §, VNa 138/2019 9 §).

Määräys 14: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa ilmoitusta tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan lopettamiseksi lupaviranomainen antaa määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 29, 94, 170 §, YSA 8 §)

Määräys 15–16: Jaloittelutarhaa ja laidunnusta koskevilla määräyksillä pyritään ehkäisemään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista, sekä naapureihin kohdistuvaa haittaa. (VNa 138/2019 2, 6 §, VNa 1250/2014 4, 7 §, NaapL 17–18 §)

Lupamääräyksiä ankarampien säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

Luvan voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Kärsämäen kunnan ympäristötarkastajan myöntämän ympäristöluvan (§ 20, 22.7.2015).

Päätöksen täytäntöönpano

Luvanvaraista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen 2.4.2026, mikäli siihen ei haeta muutosta.

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 6–12, 14–17, 19–20, 22–23, 27, 29 a, 39–39 a, 42–45, 48–49, 52–53, 62, 66, 70, 83–89, 94, 115 a–115 e, 123, 133–134, 154–155, 170, 172, 174, 189–191 ja 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta, ns. "Ympäristönsuojeluasetus" (713/2014) 3–4, 11–13 ja 15 a §

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Jätelaki (646/2011) 5–6, 8, 12–17, 24, 28–29, 72–73, 118–120 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä, ns. "Jäteasetus" (978/2021) 2, 4, 7–9 ja 11–12 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 3–4 ja 17–20 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, ns. "Nitraattiasetus" (1250/2014)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (964/2023) 7 §

Vesilaki (587/2011) 5. luku 7–8 §

Muut ohjeet: Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet: Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto (MMM-RMO C4)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Ilmoituksen käsittelymaksu on 2900 €. Maksuun lisätään naapurien kuulemiskulut toteutuneiden kulujen mukaan. Maksut perustuvat Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan (Haapajärven ympäristölautakunta 12.02.2025 § 4).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valitusaika päättyy 1.4.2026.

LIITTEET

Liite 1: Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus päätöksestä on julkaistu 23.2.2026 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 2.3.2026.

Päätös lähetetään hakijalle, Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle, Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Lupa- ja valvontavirastoon.
Hakemusvaiheessa kuulluille lähetetään päätöksen antamisesta tiedoksiannot.

Kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä 23.2.-1.4.2026 välisen ajan Haapajärven kaupungin ja Kärsämäen kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla.

Allekirjoitus

Pyhäjärvellä 23.2.2026

Maria Koffert
Ympäristötarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Haapajärven kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen);
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristön- ja luonnonsuojeluedun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle ja toimitettava liitteineen valitusajan kuluessa Vaasan hallinto-oikeudelle. Postiosoite: Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa Sähköinen asiointi: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi Puhelin: kirjaamo 029 564 2780 Faksi: 029 564 2760 Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15.

Valitusaika

Valitusaika alkaa kaikkien osalta julkisen kuulutuksen julkaisemisajankohdasta 23.2.2026. Valitusajaan lasketaan päätöksen tiedoksisaantiaika (7 päivää) sekä sen jälkeen 30 päivää. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valitusaika päättyy 1.4.2026.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse tai lähetin välityksellä. Postittaminen tai toimittaminen lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta;
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Maksun perimättä jättämisestä on säädetty erikseen (Tuomioistuinlaki, 1455/2015).